

دانشگاه آزاد اسلامی واحد سمنان

اداره کل هواشناسی استان سمنان

گزارش نهایی

مطالعه نقش آب و هوا در کاهش حوادث ترافیکی (واژگونی) در استان سمنان

مجری :

دانشگاه آزاد اسلامی واحد سمنان

فروردین ۱۳۸۹

پیشگفتار

حمل و نقل به صور مختلف به شرائط آب و هوایی بستگی دارد و همواره در طول تاریخ، در ارتباط با توسعه فنون، با تغییر شکل نوع زندگی و اقتصاد متغیر است.

امروزه حوادث جاده ای یکی از مهمترین معضلات کشور و اصلی ترین عامل مرگ زودرس افراد جامعه است. در بروز حوادث جاده ای عوامل متعددی نقش دارند. بررسی ها و مطالعات صورت گرفته در کشور بیانگر نقش پررنگ و سهم قابل توجه عوامل اقلیمی در رخداد حوادث ناگوار جاده ای می باشد. این سهم بویژه در مناطقی از کشور که از دیدگاه حمل و نقل جاده ای شرایط نامساعدتری را تجربه می کنند حائز اهمیت است. پدیده های آب و هوایی در اغلب موارد اثر مستقیم بر تردد و حوادث جاده ای دارند و اثر آنها بنابر گوناگونی محیط های مختلف جغرافیایی متغیر است. استان سمنان به لحاظ برخورداری از طبیعت متفاوت، همراه با تنوع اقلیمی و موقعیت جغرافیایی و سیاسی خاص، از جمله همجواری با مرکز کشور، گذر کریدور غرب - شرق و شمال - جنوب، نقش و جایگاه ویژه ای در ترابری و حمل و نقل جاده ای در سطح کشور دارا می باشد. واقع شدن ۵۰۰ کیلومتر از مسیر ۹۰۰ کیلومتری تهران - مشهد، برخورداری از ۵۶۵ کیلومتر بزرگراه، ۴۹۷ کیلومتر راه اصلی، ۷۲۰ کیلومتر راه فرعی، گویای حجم بالای ترافیک و نقش مهم ترابری در استان است. بنابراین بالا بودن حجم ترافیک جاده ای همراه با مناطق مختلف جغرافیایی با توپوگرافی و اقلیم های متفاوت از جمله وجود گردنه های مهمی همچون آهوان، بشم، خوش بیلاق، رشم و پرور و پهنه های دشتی گرم و کویری، شرایط مساعدی را برای وقوع حوادث ناگوار جاده ای در محور های مواصلاتی استان فراهم می کند. بررسیهای اولیه بر روی سوانح جاده ای، بیانگر بالا بودن سهم تصادفات واژگونی که بیش از دو برابر میانگین کشوری بوده، می باشد از اینرو واژگونی وسایل نقلیه به عنوان مهمترین مشکل ایمنی جاده ای در استان تلقی می گردد. بر همین اساس ضرورت مطالعه و بررسی تاثیر پارامتر های اقلیمی در احتمال رخداد حوادث جاده ای در محور های مواصلاتی استان بیش از پیش حائز اهمیت می باشد. در راستای تحقق این اهداف، اجراء پروژه مطالعه نقش آب و هوا در کاهش حوادث ترافیکی (واژگونی) مراحل ذیل را طی نموده است:

- ۱- توسعه و برنامه ریزی جاده ای براساس شرایط اقلیمی استان
 - ۲- شناسایی پدیده های اقلیمی موثر در حوادث جاده ای
 - ۳- شناخت و بررسی احتمال رخداد حوادث جاده ای بر اثر شرایط آب و هوایی در هر ماه در طول محورهای مورد مطالعه
 - ۴- بررسی اقلیم استان و تهیه پهنه های آب و هوایی با استفاده از نرم افزار GIS و ارتباط بین پدیده های اقلیمی (باران، برف، یخبندان و بادهای شدید) در احتمال رخداد تصادفات جاده ای محورهای مورد مطالعه
 - ۵- ارائه راهکارهای مدیریتی در جهت کاهش اثرات نامطلوب اقلیمی در احتمال حوادث جاده ای متناسب با هر پدیده اقلیمی
- در خاتمه بر خود لازم می دانم از جناب آقای کلیه همکاران و دست اندرکارانی که به نوعی در انجام پروژه مذکور از هیچ گونه تلاشی دریغ ننموده اند، تشکر و قدر دانی نمائیم.

محمود نیکخواه

معاون پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد سمنان